

<p>TŘETÍ LEKCE: ČTYŘI NEZBYTNOSTI Čtyři věci nejvyšší hodnoty je zde pro živé bytosti obtížné získat: lidské zrození, seznámení se Zákonem, víra v něj, a energie v sebeovládání. I. Vesmír je osídlen různými bytostmi, které se v samsáře putování a převtělování), rodí do různých rodin a kast, za vykonání různých skutků. V závislosti na svých skutcích jdou někdy do světa bohů, někdy do pekel, někdy se stanou asurami (nadpřirozenými bytostmi). Někdy se stanou kšatriji (členy druhé nejvyšší ze čtyř kast tradiční indické společnosti), nebo kandalasi (nejnižšími lidmi) a bukkasasi (nejnižšími lidmi), či červy a moly, nebo hmyzem zvaným kunthu a mravenci. Tak živoucí bytosti hříšných skutků, které se znovu a znovu rodí v neustále opakujících se zrozeních nejsou znechuceni samsárou (putováním a převtělováním), nýbrž jsou jako bojovníci (nikdy unaveni bitvou života). Živoucí bytosti popletené skrze vliv</p>	<p>svých činů, úzkost a zakoušení bolestí, prodělávají utrpení v ne-lidských zrozeních. Ale odpadnutím karmanu (odplaty) snad živoucí bytosti dosáhnou v pravý čas čistého stavu a zrodí se jako lidé. II. A ačkoliv se zrodí s lidským tělem, bude pro ně obtížné slyšet Zákon, když o něm uslyší, budou činit pokání, bojovat se svými vášněmi a zdržovat se zabíjení živých bytostí. III. A ačkoliv náhodou mohou slyšet Zákon, bude pro ně obtížné uvěřit v něj; mnozí, kterým je ukázána správná cesta, z ní zbloudí. IV. A ačkoliv slyšeli Zákon a věří v něj, je pro ně obtížné jej usilovně naplňovat; mnozí, kteří schvalují náboženství, si jej neosvojí. Když se narodí jako člověk, uslyší o Zákonu, věří v něj a usilovně jej naplňuje, měl by se asketa kontrolovat a setřást hříšnost. Zbožní dosáhnou čistoty a čistí stojí pevně v Zákoně: duše pak dosáhne nejvyšší nirvány (ráje). Zanech příčin hříchu získej slávu skrze trpělivost! Člověk, který podle toho jedná, vystoupí</p>	<p>po opuštění tohoto těla z hlíny, do vyšších oblastí. Yakshasové (přírodní duchové), kteří jsou nadáni různými ctnostmi, žijí v nebeských oblastech, situovaných jedna nad druhou, září jako veliká svítidla a doufají, že odtamtud nesestoupí. Zabrání do užívání si božských požitků a měnící svoji formu dle libosti, žijí v hořejší kalpě nebes mnoho století dávných let (7560 milionů dnešních let). Yakshasové (přírodní duchové), přebývající tam dle své zásluhy, na konci svého života sestupují a jsou zrozeni jako lidé. Je deset druhů lidí. Pole a domy, zlato, a služebníci: kde jsou přítomna tato čtyři dobra, příčiny potěšení, do takových rodin se rodí. Bude mít přátele a vztahy, bude z dobré rodiny, bude pěkného vzhledu, zdravý, moudrý, vznešený, slavný a mocný. Poté, co si užije ve svůj pravý čas jedinečné požitky lidského života, získá pravé vědění díky své čisté duchovní zásluze získané v předchozím životě. Vnímajíc, že je obtížné</p>
--	--	---

získat čtyři nezbytnosti,
bude se věnovat
sebeovládání,
a když ze sebe
pokáním setřese
zbytek karmanu
(odplaty),
stane se věčným
siddhou (duchovní bytostí).

Tak pravím.

ČTVRTÁ LEKCE:

NEČISTOTA

Nemůžeš prodloužit
svůj život, proto
nebuď lehkomyšlný;
když se stáří přiblíží,
již ti není pomoci.

Zvaž toto:

jakou ochranu získají
lehkomyšlní lidé, kteří
zabíjejí zvířata

a nevynakládají úsilí?

Lidé, kteří se drží
nesprávných principů
a získávají bohatství
zlými skutky, jej ztratí,

upadnuvší do pastí
svých vášní

a držení v zajetí

svou nenávisť.

Lidé v tomto životě

a následujícím

nemohou uniknout

účinku svých vlastních

skutků. Pokud člověk

žijící v samsáře (putování
a převtělování)

vykoná skutek pro dobro

někoho jiného,

nebo takový, z něhož

má on sám také prospěch,

pak, v čase sklizně

ovoce svých činů,

jeho vztahy nebudou

fungovat jako skutečné

(tj. nepřijdou mu na pomoc).

Bohatství neochrání

lehkomyšlného člověka

v tomto a dalším světě.

Ačkoliv viděl

správnou cestu,
nevidí ji,
zrovna jako ten, kterému
ve tmě náhle
zhasne lampa.

Přestože ostatní spí,
buď bdělý!

Jako moudrý,
nevěř nikomu, nýbrž

buď vždy ve střehu;
neboť čas je nebezpečný
a tělo je slabé.

Buď vždy ostražitý
jako pták bharunda!

Mnich by měl nakračovat

opatrně při své chůzi

(tj. ve svém životě),

předpokládajíc, že vše

je léčka na něj.

Nejdříve musí do svého

života vnést opatrnost,

dokud nevyhraje sázku

(viz. osvícení),

a poté by jím

měl pohrdat,

ničit své hříchy.

Podmaněním své vůle

získává mnich vysvobození.

Buď bdělý

za svých mladých let;

neboť takto mnich

rychle dosáhne vysvobození.

„Pokud nedosáhne

kontroly nad svou myslí

brzy, dosáhne jí později,“

takové uvažování

předpokládá věčnost

lidského života.

Ale takový člověk

propadá beznaději,

když se jeho život

blíží konci a přichází

rozpad jeho těla.

Jedinec nemůže rychle

dosáhnout pronikavosti,

proto by se

měl namáhat,

zdržovat se požitků,

rozumět světu,

být nezaujatý jako mudrc

a střežit se: tak,
nikdy nebýt lehkomyšlný.

Sramana

(potulný mnich), který

znovu a znovu potlačuje

účinky sebeklamu

a ovládá se,

bude zasažen

vnějšími věcmi

hrubým způsobem;

ale mnich by je ve své

mysli neměl nenávidět.

Vnější věci

oslabují intelekt

a svádí mnohé;

proto je udržuj

mimo svoji mysl.

Vyhni se sebeklamu,

odstraň pýchu,

nedopouštěj se podvodu,

zanech chamtivosti.

Přej si ctnosti

do konce svého života.

Tak pravím.

PÁTÁ LEKCE:

SMRT PROTI

VŮLI JEDNOTLIVCE

V tomto oceánu života

s jeho proudy (zrozeními),

jež je obtížné překročit,

dosáhl jeden člověk

druhého břehu;

jeden moudrý člověk

dal odpověď

na následující otázku.

Tyto dvě cesty života

končící smrtí

byly oznámeny:

smrt s vůlí jednotlivce

a smrt proti jeho vůli.

Smrt proti vůli jednotlivce

nastává u nevědomých,

a nastává

u stejného jedince

mnohokrát.

Smrt s vůlí jedince

nastává u moudrých,

a přinejlepším

nastane jen jednou.

Mahāvira tak

popsal první případ,
ve kterém se nevědomý
člověk, jsa připoután
k požitkům, dopouští velmi
krutých činů. Člověk
připoutaný k požitkům
a zábavě bude lapen
do pasti klamu.
Myslí si: „Nikdy jsem
neviděl onen svět,
ale svýma vlastníma
očima jsem viděl
požitky tohoto života.“
„Požitky tohoto života
jsou takřka v tvé ruce,
ale ty budoucí
jsou nejisté.
Kdo ví
zda je či není
onen svět?“
Hlupák se chvástá:
„Budu mít přízeň
většiny lidí.“
Ale svojí láskou
k požitkům a zábavě
dojde k zármutku.
Pak začne jednat
krutě proti movitým
i nemovitým věcem,
a zabíjí živoucí bytosti
s důvodem i bez něj.
Nevědomý člověk zabíjí,
lže, klame,
pomlouvá, přetvařuje se,
pije alkohol,
a jí maso,
domnívající se, že je to
správné konání.
Přehánějící v konání
a slovech, toužící
po bohatství a ženách,
shromažďuje hříchy
dvěma způsoby.
Pak trpí nemocí
a napadne jej choroba;
a když přemítá nad
svými činy, děsí se
onoho světa.
Slyšel jsem
o místech v pekle,

a umístění hříšníka,
kde hlupáci,
kteří jednají krutě,
budou násilně trpět.
Pak, jdouc na místo,
kde se má znovu zrodit
podle svých skutků,
cítí lítost,
jak jsem slyšel
od svého učitele.
Jako vozataj, který
navzdory svému lepšímu
úsudku opouští
rovnou dálnici
a vjede na hrbolatou cestu,
lituje, když se
náprava zlomí;
tak hlupák, který
porušuje Zákon
a objímá nespravedlnost,
lituje v hodině smrti
jako vozataj
nad zlomenou nápravou.
Když pak nakonec
přijde smrt, ten
hlupák se třese strachem;
umírá smrtí
„proti své vůli,“
ztrácejíc svoji příležitost,
jako gemblér
přemožen Kali
(bohyně síly).
Tím byla vysvětlena
hlupákova
„smrt proti jeho vůli“;
nyní ode mě slyšte
„smrt v souladu s vůlí“
moudrého člověka!“
Plna míru
a bez ublížení
komukoliv je,
jak jsem slyšel
od mých učitelů,
smrt ctnostných,
kteří se ovládají
a podmaní si své smysly.
Taková smrt není
údělem každého mnicha
ani každé rodiny;
neboť morálka

hospodářů
má různý charakter,
a morálka mnichů není
vždy veskrze dobrá.
Někteří hospodáři
jsou v sebeovládání
lepší, než někteří mniši;
ale svatí jsou
v sebeovládání lepší
než kterýkoliv hospodář.
Nahota, zkroutené vlasy,
plešatost – tyto
vnější znaky nezachrání
hříšného asketu.
Hříšník, i když
žebavý mnich,
neunikne pekle;
ale zbožný člověk,
ať mnich či hospodář,
vystupuje do Nebe.
Člověk víry by měl
praktikovat pravidla
chování pro hospodáře;
nikdy by neměl opomenout
půst Pôsahe v obou
čtrnáctidenních,
ani na jedinou noc.
Když pod takovou
disciplínou
žije zbožně,
i jako hospodář,
bude, při opouštění
masa a kostí,
sdílet svět yakshasů
(přírody-duchů).
Zdrženlivý mnich
se stane jedním ze dvou:
buď tím, který je
osvobozen od všeho utrpení,
nebo bohem ohromné moci.
Do nejvyšších oblastí,
vysokých dle zásluh,
do těch, kde není žádný
klam a těch,
které jsou plné světla,
kde přebývají slavní
bohové – kteří mají
dlouhý život, ohromnou moc,
obrovský lesk, kteří mohou
změnit svůj tvar dle libosti,

kteří jsou krásní
jako za prvního dne,
a mají záři
mnoha sluncí –
do takových míst
jdou ti, kteří jsou trénováni
v sebeovládání a zbožnosti,
mniši či hospodáři,
kteří dosáhli vysvobození
absencí chťiče.
Slyšíc toto
od ctihodných lidí,
kteří se ovládají
a podmaňují své smysly,
se ctnostní a učení
netřesou
v hodině smrti.
Moudrý člověk,
poté, co zvážil
oba druhy smrti,
a vybral si ten lepší,
vyučovaný
v Zákoně soucitu,
stane se klidným
skrže trpělivost,
s nerušenou myslí
v čase smrti.
Když nadejde správný
čas pro přípravu
na smrt,
zbožný mnich by měl,
v přítomnosti
svého učitele,
potlačit všechny emoce
strachu a radosti a čekat
na smrt svého těla.
Když nadejde čas
pro opuštění těla,
mudrc umírá
„smrtí v souladu s vůlí.“
podle jedné
ze tří metod.
Tak pravím.
ŠESTÁ LEKCE:
FALEŠNÝ ASKETA
Všichni lidé, kteří jsou
nevědomí Pravdy,
jsou vystaveni bolesti;
v nekonečné samsáře
(putování

a převtělování)
trpí mnoha způsoby.
Proto moudrý člověk,
který dobře zvažuje
cesty, které vedou
k upoutání a zrození,
by měl sám hledat
pravdu a být milý
ke všem bytostem.
„Matka, otec, bratr,
snacha, manželka a synové
nebudou schopni
mi pomoci,
když budu trpět
za své vlastní skutky.“
Tuto pravdu by si měl
člověk čisté víry
vzít k srdci;
měl by proto
odetnout chamtivost
a lásku a netoužit po
bývalých spojeních.
Krávy a koně,
drahokamy a náušnice,
skot, otroky a sluhy:
všech těchto vlastnictví
se musíš vzdát,
abys mohl získat
schopnost měnit
svoji formu dle libosti.
Vše co se někomu
přihodí, ovlivňuje
jeho osobně;
proto, znajíc
lásku zvířat
ze sebe sama,
nezbavují je
jejich života,
nýbrž upouštějí od jejich
ohrožování a boje s nimi.
Vidouc,
že přijímat dárky
vede do pekla,
neměl by jedinec přijmout
ani stéblo trávy;
jedině pro zachování
života by měl jedinec
jíst jídlo, které je mu
dáno do misky na almužny.
Někteří zastávají názor,

že budou vysvobozeni
ze všeho utrpení
jen pouhým navštěvováním
učitele, aniž
upustí od hříchů.
Uznávají pravdu
o otroctví
a osvobození
ale pouze mluví,
nejednají v souladu
s těmito principy,
hledají
své pohodlí
v mocných slovech.
Obratná mluva
nefunguje jako spása;
jak by to filozofické
lekce dovedli?
Blázni, ač
potopení níž a níž
svými hříchů,
věří, že jsou
moudřími lidmi.
Putují dlouhou cestou
v nekonečné samsáře
(putování a
převtělování);
proto dívajíc se pozorně,
jedinec by se měl
potulovat opatrně.
Výběrem toho,
co je za a nad tímto světem,
(totiž osvobození),
jedinec by nikdy neměl
toužit po světských
objektech, ale udržovat
své tělo pouze pro zničení
svého Karmanu (odplaty).
Ti budou sklízet bolesti,
kdo ve svých myšlenkách,
sloves a činech jsou
připoutáni ke svému tělu,
barvám a formám.
Uznávajíce příčinu
Karmanu (odplaty)
jedinec by měl putovat
čekajíc na svou smrt;
znajíc povolené
množství jídla a pití,
jedinec by měl jíst tyto

jídla, jak byli připraveny
členy domácnosti pro jejich
vlastní spotřebu.

Asketa by neměl šetřit
žádné zásoby, ani tak
malé jako olejová skvrna
(na jeho misce na almužny);
ale jako pták
se svým peřím, tak on,
se svou miskou na almužny,
by měl putovat
bez touhy.

Vystříhat se chyb
při přijímání almužen
a kontrolovat sebe,
by měl člověk toulající
se vesnicí, atd.,
bez stálého obydlí;
opatrný mezi
nedbajícími
by měl prosit o své jídlo.

Tak bylo řečeno
Arhatem Gñâtriputrou,
ctihodným rodákem
z Vaisâlî, který má
nejvyšší poznání
a který má
nejvyšší víru,
a kdo má
ve stejnou dobu
nejvyšší poznání
a nejvyšší víru.
Tak pravím.